

Geen klank,
wel smaak

Soep voor stille genieters

Op een gezellig kruispunt in de Lange Steenstraat in Gent vind ik soepbar Sordo, de bar van Christophe Taverne. In de eerste plaats een soepliefhebber en gedreven ondernemer, en daarbuiten ook doof en – in tegenstelling tot wat ik verwachtte – een babbelkous. De tolk die ons vergezelt tijdens het interview, zal haar werk hebben.

"Mijn moeder kreeg rode hond tijdens haar zwangerschap, en daardoor ben ik doof geboren", vertelt **Christophe**. "Het is al geen gemakkelijk leven geweest. Maar ik probeer er het positieve van in te zien. Zo heb ik geen last van al het lawaai waarvan mensen het soms op hun heupen krijgen. (*Lacht.*) Het is een uitdaging om als dove op je eentje een soepbar te runnen, maar het lukt."

"Ik werd heel kwaad"

"Waarom ik als zelfstandige ben begonnen? Omdat het moeilijk is om doof én werknemer te zijn. Niet dat het zo makkelijk is om doof en ondernemer te zijn, natuurlijk. Vier jaar lang heb ik geleefd van een werkloosheidsuitkering. En tussendoor moest ik hopen van de ene job naar de andere. Want als je dan al aangenomen wordt, loopt de samenwerking vaak stroef. Belgen lijken wel bang van dove mensen. Oké, de communicatie is wat lastiger, maar dat is toch niets om schrik voor te hebben? Nee, net als blaffen de honden bijten dove mensen ook niet. Ik heb een tijdje in de horeca gewerkt, in een jeugdherberg, in een cultureel centrum, ... Op die laatste plaats was er eens een be-

"Een inspecteur van Sabam geloofde niet dat ik geen muziek speelde in mijn zaak."

stelling van 10 broodjes die ik op mijn eentje moest bereiden. Hulp kreeg ik niet. Achteraf zegden ze mij dat ik door mijn doofheid te traag werkte. Ik werd heel kwaad. Toen heb ik beslist om voor mezelf te beginnen."

"Ik merk dat het mensen afschrikt dat ik doof ben."

Sordo is geboren!

"Vanuit mijn liefde voor soep, wist ik meteen wat: een soepbar. Ik heb dan een jaar lang een opleiding bedrijfsbeheer gevolgd, waar-

bij ik voor elke les natuurlijk een tolk moest regelen. Tussendoor deed ik wat vrijwilligerswerk om dan uiteindelijk twee jaar geleden mijn soepbar op te richten hier in Gent. Ja, ik ben een laatbloeiër tussen de ondernemers, denk ik! Bij dat vrijwilligerswerk had ik een heus netwerk uitgebouwd. Mijn eerste klanten waren dus al in de sacoché. Ik kocht – met geld van een erfenis – een pand in Gent, richtte het in met kunst en tafeltjes gemaakt door dove mensen en sinds juni 2016 is hij er: Sordo."

"Nu, twee jaar later, draait Sordo tamelijk goed. Maar het blijft moeilijk om rond te komen. Via de overheid krijg ik wat financiële steun die neerkomt op een kleine 1000 euro per kwartaal. Echt veel is dat niet. >>

En ik heb recht op 150 uren tolk per jaar. En als je wil, kan je een verdubbeling aanvragen. Ik kom meestal toe met die 150 uren. Het enige wat jammer is, is dat je nooit spontaan kan zijn. Er is een tekort aan tolken Vlaamse gebarentaal, waardoor ik meestal zeker een week vooraf eentje moet boeken. Ook voor dit interview was dat maar nipt (*lacht.*)”

Net iets anders

“Mijn soepbar is iets anders dan andere. Er is bijvoorbeeld al geen gewone bel. Ah nee, want die hoor ik niet. Als er iemand binnenkomt, begint er een licht te flitsen. Ook muziek speelt hier niet. Dat wil ik ook niet. Er hoeft niet altijd geluid te zijn. En zo is het misschien een kans voor horende mensen om de stilte te appreciëren. Er is eens een inspecteur van Sabam binnengevallen die het niet vertrouwde dat ik zogezegd geen muziek speelde. Hij begon mij allerlei vragen te stellen. Gelukkig was hier net een tolk die hem uitlegde dat ik doof was. Ook klanten kunnen mij niet gewoon roepen en zeggen wat ze willen hebben. Allee, dat kan, maar ik zou ze niet horen. Ze kunnen gebruik maken van de gebarentaaltekens hier aan de muur én natuurlijk ook gewoon van de menukaart. Dan wijzen ze maar aan wat ze willen.”

“Maar ook het ondernemen is anders. Ik kan niet met de auto rijden, dus gebeurt alles met de fiets. Reclame maken gebeurt vooral via mond-tot-mond, en laat ik over aan vrienden, kennissen en klanten. Ook de administratie verschilt. Ik kan niet alleen naar de boekhouder gaan, ook daar moet ik steeds voor een tolk zorgen. En communiceren gebeurt via mail, niet via de telefoon.”

“Ik merk dat het mensen soms écht afschrikt dat ik doof ben. Ik merk dat ze ofwel niet durven binnenkomen, ofwel mij niet durven te benaderen. En dat is net iets waar ik met Sordo verandering in wil brengen. Als mijn soepbar een plaats wordt waar doven en horenden samen komen, dan ben ik gelukkig.”

Mabel Teunissen leeft niet meer aan 200 km/u “Ineens valt je leven stil. Je inkomen ook”

Ook schrijfster Mabel Teunissen moet net iets anders ondernemen dan anderen. “Mijn longziekte en kanker hebben mij een andere richting uitgeduwd. Gelukkig voor mij is dat de richting die ik eigenlijk al lang wilde.”

“Van de huisdokter naar de radioloog, de gynaecoloog en de oncoloog.”

ren, de derde verkocht ik. Met dat geld zou ik mentor en schrijfster worden: vanuit mijn ervaring als ondernemer andere mensen coachen, leek me fantastisch.”

Een nieuwe start?

“Ik had een tweede adem gevonden. Ik maakte een website om mijn coachsessies aan te kondigen. Twee dagen later haalde ik hem al opnieuw offline. Ik was nog niet goed vertrokken of mijn mentorschap en het schrijven moesten plaats ruimen voor doktersafspraken, onderzoeken en nog meer onderzoeken. De oorzaak? Een vlekje op mijn borst. Van de huisdokter werd ik naar de radioloog, de gynaecoloog en de oncoloog gestuurd. Op de MRI waren er drie vlekjes te zien. Elke dokter bleef positief en zegde: ‘Ik denk niet dat er iets scheelt, maar ik ga toch nog één testje doen...’. Stap twee werd dus een mammo, daar leek er geen vuiltje >>

“Ik heb dertig jaar een modezaak gehad, Ma belle boutique. ‘t Is te zeggen, ik had er drie. De veranderende economie en de opkomst van de e-commerce maakten het steeds moeilijker om rond te komen. En mijn lichaam wilde niet meer mee. Ik kreeg een zeldzame tropische longziekte die 70% van mijn longblaasjes aantastte. Ik kon nog maar 30% van mijn longen gebruiken. Wat wel lukte, maar leven aan 200 km/uur met drie zaken ging niet meer. In november 2017 liet ik twee van mijn zaken over aan mijn kinde-